Participatieverordening

Raadsinformatieavond
Woensdag 11 juni 2025

Gemeente Maashorst

Aanleiding: wettelijke verplichting

- Wet versterking participatie op decentraal niveau (wijziging artikel 150 Gemeentewet)
- Voor 1 januari 2027 moet de gemeentelijke inspraakverordening worden vervangen door een participatieverordening
- Inwoners niet meer alleen betrekken bij totstandkoming van beleid, maar ook bij de uitvoering en de evaluatie van beleid
- Formuleren voorwaarden waaronder inwoners en organisaties gebruik mogen maken van het uitdaagrecht: het vragen aan de gemeente om de uitvoering van een gemeentelijke taak over te mogen nemen

maashorst

Participatiebeleid als goede basis

Inhoud beleid:

- Visie, doel en uitgangspunten van participatie
- Inwonersparticipatie, aanpak (sleutels) en uitvoering, inclusief ontdekken nieuwe participatievormen
- Overheidsparticipatie in meest brede zin, inclusief Maashorstfonds
- Participatie in het DNA, opleiden, communiceren, evalueren
- Rollen en taken van raad, college, organisatie en samenleving/inwoners

Participatieverordening als aanvulling op en juridische verankering van het beleid

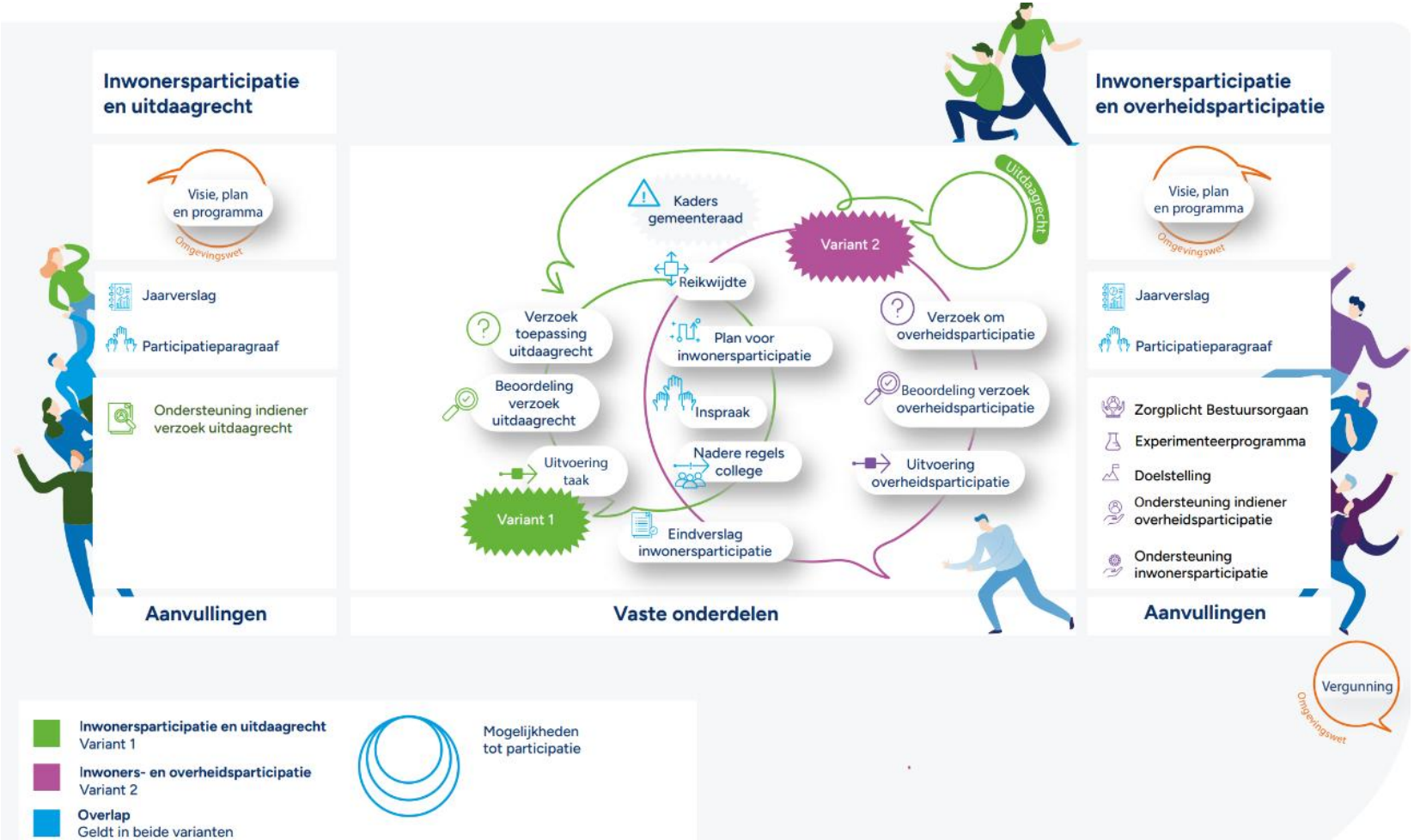
Model-participatieverordening VNG

- Variant 1 is de basis: uitwerking procedureregels uitdaagrecht en juridische verankering inwonersparticipatie
- Variant 2: is uitgebreider met grotendeels een herhaling van wat in het beleid al staat (vooral bedoeld voor gemeenten die geen of minder beleid hebben). Voorbeeld: meer over overheidsparticipatie, experimenteerprogramma participatievormen

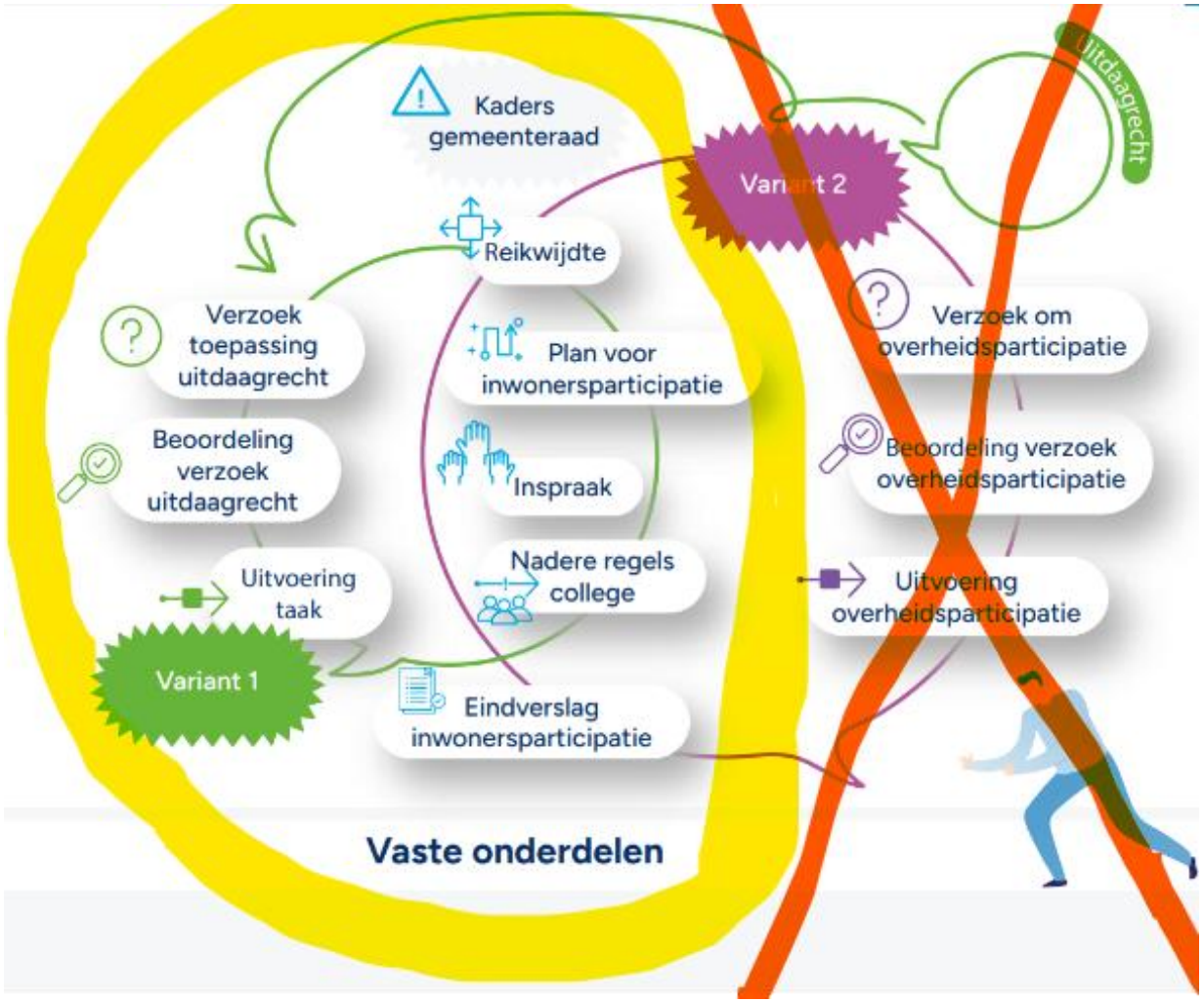
Voordelen variant 1:
- Geen nieuw beleid
- Verordening aanvullend op beleid
- Geen dubbelingen met beleid
- Duidelijke basis voor inwoners en raad
- Verankering in regelgeving zonder bureaucratie

Kiezen voor **variant 1** lijkt een zeer logisch vertrekpunt. Elementen uit variant 2 kunnen we uiteraard ook gebruiken.

De twee varianten in beeld

Keuze voor variant 1

Inhoud participatieverordening (variant 1)

Inwonersparticipatie
- Juridische verankering en aanscherping van het beleid
- Vaststellen en vooraf bekendmaken participatieaanpak
- Regels voor opstellen eindverslag en evaluatie

Uitdaagrecht
- (Procedure)regels, indieningsvereisten, ondersteuning voor indieners
- Wat wel/niet, beoordelingscriteria,
- College bereidt voor wanneer raad bevoegd gezag is
- Vastleggen afspraken, contract, evaluatie

Omgevingswet
- Van toepassing verklaren op instrumenten Omgevingswet: visie, plan, programma
- Niet voor Bopa: vormvrij (handreiking participatie/omgevingsdialoog)

P&C-cyclus
- Participatieparagraaf in begroting en jaarverslag participatie
- Nadere regels mogelijk door college over inwonersparticipatie en uitdaagrecht

Voorbeelden uitdaagrecht

- Uitdaagrecht: overnemen van een taak
- Niet te verwarren met het hebben van een goed idee en daar medewerking en/of geld voor vragen

- In Maashorst bijvoorbeeld invulling openbaar groen Keizershof
- Zutphen: beheer van een gemeentelijke jachthaven
- Bodegraven: beheer van het lokale zwembad
- Aalsmeer: beheer van een park
- Beheer van sportaccommodaties / privatisering

Twee vragen liggen voor

- Hoe gaan we om met het uitdaagrecht?
- Op welke wijze wil de raad een rol spelen bij het bepalen van de participatieaanpak?

Wat gaan we doen?

- Half uur uiteen in drie groepjes
- Begeleiding door de partcipatieadviseurs
- Korte terugkoppeling vanuit de groepjes

Groepsgesprek (kaartje op tafel)

Hoe om te gaan met het uitdaagrecht:
- Maken we het mogelijk? Waarom wel/niet? Hoe streng of soepel?
- Welke taken wel en welke niet: alleen uitvoerende taken, specifieke domeinen?
- Wie mogen verzoeken indienen: ook commerciële bedrijven? Lokale binding?
- Wat zijn de beoordelingscriteria: draagvlak, uitvoerbaarheid, kwaliteit, maatschappelijk rendement?
- Wat zijn de (financiële en andere) randvoorwaarden: kostenbesparing?

Rol / invloed raad bij bepalen participatieaanpak:
- Modelverordening: college stelt vast en informeert raad. Is dat voldoende?
- Feitelijke mededeling of formeel via raadsinformatiebrieven?
- Opinienota in commissie?
- Raadsbesluit over aanpak?
- Criteria voor maatwerk?

Voors en tegens bij beide vragen zijn uiteraard van belang ('de bedoeling' van een participatieve gemeente, tijd, geld, capaciteit, draagvlak, etc.)

maashorst

Vervolg

Jun
- Opstellen conceptverordening
- Algemene communicatie over de verordening

Aug/sep
- Participatie over de verordening
- Inspraak?

Okt
- Verwerken input particiupatie
- Definitief maken verordening

Nov/dec
- Besluitvormingsproces raad

Participatieaanpak voor de participatieverordening

Aan de hand van de sleutels:

- Doel: informeren en raadplegen
- Waarover: over de concept-participatieverordening, variant 1 van de modelparticipatieverordening
- In gesprek met interne organisatie over met name de toepassing van het uitdaagrecht
- In gesprek met de inwonersplatforms, inclusief Udenraar de Toekomst: over met name de toepassing van het uitdaagrecht
- Als sluitstuk breed en voldoende inspraakmogelijkheid bieden intern en extern.